

Administrationsgrundlag

Afgiftsfinansieret grundvandskortlægning 2016-2020

April 2016

Titel:

Administrationsgrundlag
Afgiftsfinansieret grundvandskortlægning 2016-2020
April 2016

Udgiver:

Naturstyrelsen
Niels Bohrs Vej 30
9220 Aalborg Øst
www.nst.dk/gko

År:

April 2016

Forfattere:

Grundvandskortlægningen

ISBN nr.

978-87-7175-557-2

Må citeres med kildeangivelse.

Indhold

Indhold	3
Indledning.....	4
Læsevejledning	4
Forkortelser	4
1. Formål	5
1.1 Generel beskrivelse af grundvandskortlægning	5
2. De juridiske rammer	7
2.1 Høring – bekendtgørelse om udpegning af drikkevandsressourcer.....	7
2.2 Finansiering	8
2.3 Indsatsplaner	8
3. Samarbejde	9
3.1 Koordinationsgruppe.....	9
3.2 Prioritering.....	9
3.2.1 Afgrænsning af indvindingsoplande	10
3.2.2 Justering af kortlægning.....	10
Referencer	11

Indledning

Formålet med administrationsgrundlaget er, at beskrive de juridiske rammer og grundlæggende principper for samarbejde for Miljø- og Fødevareministeriets afgiftsfinansierede grundvandskortlægning i perioden 2016-2020.

Administrationsgrundlaget skal ses i sammenhæng med Naturstyrelsens kvalitetsledelsessystem med tilhørende procedurer og vejledninger, hvori det er beskrevet, hvordan kortlægningen gennemføres i forhold til projektledelse og kortlægningsproces, herunder samarbejde med interessenter og evaluering. Kvalitetsledelsessystemet er kun tilgængeligt internt i Naturstyrelsen, men alle administrative og faglige vejledninger er offentligt tilgængelige [her](#).

Læsevejledning

Administrationsgrundlaget har følgende indhold:

- Kapitel 1 opridser formålet for grundvandskortlægningen, samt giver en kort generel beskrivelse af kortlægningsopgaven.
- Kapitel 2 beskriver de juridiske rammer, indenfor hvilke grundvandskortlægningen gennemføres, herunder høringsprocesser og finansieringsforhold.
- Kapitel 3 beskriver samarbejdet med interessenter, herunder koordinationsgruppen og prioriteringen af indmeldte kortlægningsbehov.

Forkortelser

Igennem administrationsgrundlaget vil der blive brugt følgende forkortelser:

- OD – områder med drikkevandsinteresser
- OSD – områder med særlige drikkevandsinteresser
- NFI – nitratfølsomme indvindingsområder
- SFI – sprøjttemiddelfølsomme indvindingsområder
- IO – indsatsområder

1. Formål

Den 21. april 2015 blev en ny lovgivning vedrørende fortsættelsen af grundvandskortlægningen enstemmigt vedtaget i Folketinget.

Med vedtagelsen af *Lov om ændring af lov om vandforsyning m.v. og lov om afgift af ledningsført vand* ([Lov nr. 538 af 29/04/2015](#)) fortsættes grundvandskortlægningen frem til 2020. Den gældende lov er samlet i *Bekendtgørelse af lov om vandforsyning m.v.* ([LBK nr. 1584 af 10/12/2015](#)). Loven trådte i kraft 1. januar 2016.

Den afgiftsfinansierede grundvandskortlægning er en del af grundlaget for en målrettet beskyttelse af drikkevandsressourcen med det sigte at kunne opretholde en grundvandskvalitet, der er egnet som drikkevand efter simpel vandbehandling.

Det er en fælles myndighedsopgave at sikre en målrettet beskyttelse af drikkevandsressourcen. Naturstyrelsen gennemfører kortlægning i medfør af vandforsyningslovens § 11, mens kommunerne i medfør af vandforsyningslovens § 13 har pligt til at vedtage indsatsplaner, som beskriver de tiltag, der skal beskytte grundvandet.

Den målrettede beskyttelse af grundvandet er baseret på en udpegning af de områder, hvor en særlig beskyttende indsats kan være nødvendig for at sikre drikkevandsinteresserne, også i forhold til Regionernes prioritering i forbindelse med jordforurening.

1.1 Generel beskrivelse af grundvandskortlægning

Den primære opgave for perioden 2016-2020 er at gennemføre kortlægning for:

- at afgrænse og udpege indvindingsoplande udenfor OSD, NFI og IO samt udpege tilhørende SFI og IO,
- at afgrænse indvindingsoplande indenfor OSD, og
- undtagelsesvist at foretage justering af allerede grundvandskortlagte arealer.

En kortlægning bygger på data om et områdes geologiske opbygning, herunder geologiske aflejringer og strukturer samt vandets strømning, magasiners udbredelse, beskyttelse, kvalitet og anvendelse. Desuden inddrages områdets arealanvendelse og forureningskilder.

Den faglige opgave for grundvandskortlægningen består i at kortlægge og vurdere:

- grundvandsmagasiners rumlige udbredelse,
- rumlig udbredelse af beskyttende geologiske lag over grundvandsmagasiner,
- hydrologiske og hydrogeologiske forhold, eksempelvis grundvandsdannelse, grundvandets strømningsforhold og indvindingsoplande til almene vandforsyninger, og
- nitratsårbarhed, herunder de grundvands- og geokemiske forhold (grundvandets kvalitet).

På baggrund af ovenstående foretages der gennem *Bekendtgørelse om udpegning af drikkevandsressourcer* en formel udpegning af:

- indvindingsoplande udenfor OSD,
- NFI og tilhørende IO, og
- justering af OD og OSD.

På baggrund af [Sandjordes følsomhed over for udvaskning af sprøjtemidler](#) og [Indsatsområder inden for sprøjtemiddelfølsomme indvindingsområder](#) foretages der gennem *Bekendtgørelse om udpegning af drikkevandsressourcer* en formel en udpegning af:

- SFI og tilhørende IO.

Kortlægningens resultater skal være fagligt velfunderet, så den kan understøtte kommunernes indsatsplanlægning. Dog vil forskellene i Danmarks naturgivne forhold og arealanvendelse, samt forskellene i tilgængeligheden af data, give de enkelte kortlægninger forskellige betingelser.

2. De juridiske rammer

Efter vedtagelse af *Lov om ændring af lov om vandforsyning m.v. og lov om afgift på ledningsført vand* ([LOV nr. 538 af 29/04/2015](#)) om grundvandskortlægning efter 2015 og nedsættelse og forlængelse af bidrag til drikkevandsbeskyttelse mv. fortsætter kortlægningen frem til og med 2020.

Grundvandskortlægningen gennemføres med hjemmel i § 11 i *Vandforsyningsloven* ([LBK nr. 1584 af 10/12/2015](#)):

- Miljø- og fødevarerministeren kortlægger områder med særlige drikkevandsinteresser og indvindingsoplande til almene vandforsyninger uden for disse jf. vandforsyningslovens § 11, stk. 1, nr. 1-2
- Miljø- og fødevarerministeren fastsætter regler, hvorved der udpeges områder med drikkevandsinteresser, områder med særlige drikkevandsinteresser, indvindingsoplande til almene vandforsyninger uden for områder med særlige drikkevandsinteresser, følsomme indvindingsområder og indsatsområder, jf. vandforsyningslovens § 11 a, stk. 1, nr. 1-5.

I bemærkningerne til lovforslaget til [LOV nr. 538 af 29/04/2015](#) står:

- Den eksisterende udpegning af OSD er overordnet set dækkende for det samlede vandforsyningsbehov fremadrettet frem til 2025. Dermed udgør den nuværende udpegning af OSD tilsammen med indvindingsoplande til almene vandforsyninger uden for OSD en tilstrækkelig ramme for den målrettede grundvandsbeskyttelse.
- Som følge af fortsat udvikling i vandforsyningsstrukturen vil der årligt være behov for at fastlægge indvindingsoplande til 20-40 indvindingsboringer til almene vandforsyninger uden for OSD, og at grundvandskortlægge disse arealer. Dette forventes at svare til et nyt kortlægningsareal på 40-80 km² om året.
- Der forventes i mindre omfang at ske ændringer i eksisterende indvindingsoplande, der vil nødvendiggøre en vis arealmæssig udbygning af tidligere kortlægningsresultater.
- Der kan helt undtagelsesvist være behov for at justere kortlægningen af allerede grundvandskortlagte arealer.
- Af hensyn til regionernes prioritering af indsatsen efter jordforureningsloven, samt for at tilgodese kommunernes myndighedsopgaver efter vandforsyningsloven, er der behov for, at den grundvandskortlæggende myndighed også inden for OSD afgrænser nye indvindingsoplande til almene vandforsyninger og vedligeholder en visning over disse indvindingsoplande.

2.1 Høring – bekendtgørelse om udpegning af drikkevandsressourcer

Jf. § 11 c i *Vandforsyningsloven* ([LBK nr. 1584 af 10/12/2015](#)) skal der ske en offentlig annoncering af udkast til regler, hvorved der sker udpegninger med en frist på minimum 8 uger for fremsættelse af indsigelser.

Udpegningen af OD, OSD, indvindingsoplande til almene vandforsyninger, NFI, SFI og IO sker efter høring af *Bekendtgørelse om udpegning af drikkevandsressourcer* ([BEK nr. 1255 af 26/11/2014](#)) via [høringsportalen](#). De tilhørende data offentliggøres i den forbindelse på [MiljøGIS](#).

De vedtagne udpegninger fremgår af [Danmarks Miljøportal, Arealinformation](#) sammen med afgrænsning af indvindingsoplande indenfor OSD.

Såfremt der er justeringer af OSD, vil det føre til en forudgående miljøvurdering i henhold til *Bekendtgørelse af Lov om miljøvurdering af planer og programmer* ([LBK nr. 1533 af 10/12/2015](#)).

2.2 Finansiering

Som følge af den arealmæssigt reducerede kortlægningsopgave i 2016-2020, i forhold til kortlægningsindsatsen frem til udgangen af 2015, reduceres bidraget til drikkevandsbeskyttelse på ledningsført vand fra 67 øre pr. m³ vand med udgangen af 2015 til 39 øre i perioden 2016-2017 og 19 øre i 2018-20, jf. *Bekendtgørelse af lov om afgift af ledningsført vand* ([LBK nr. 962 af 27. juni 2013](#) med senere ændringer).

Finansloven regulerer fordelingen af provenuet til drikkevandsbeskyttelse mellem Miljø- og Fødevareministeriet og kommunerne, det betyder jf. bemærkningerne til lovforslaget til [LOV nr. 538 af 29/04/2015](#), at grundvandskortlægningen får 39,5 mio. kr. pr. år. i perioden 2016-2017 og 33,7 mio. kr. pr. år. i perioden 2018-2020.

2.3 Indsatsplaner

Naturstyrelsen gennemgår indsatsplaner i forhold til de formelle krav til indsatsplaners indhold, jf. *Vandforsyningsloven* ([LBK nr. 1584 af 10/12/2015](#)) og *Bekendtgørelse om indsatsplaner* ([BEK nr. 1319 af 21/12/2011](#)). Naturstyrelsen forholder sig ikke til indsatsplaners faglige vurderinger, herunder rækkevidden og nødvendigheden af de foreslåede indsatser.

Ud fra de indsatsplaner, Naturstyrelsen får i høring, vurderes det, om der herigennem er potentielle forbedringer til [Veiledning om indsatsplaner](#) og grundvandskortlægningens leverancer.

3. Samarbejde

Som et vigtigt aspekt i kortlægningen er samarbejde med relevante interessenter afgørende for at sikre en konstruktiv dialog og herigennem skabe medejerskab og sikre en god kvalitet i kortlægningen. Det betyder, at samarbejde med og inddragelse af relevante interessenter på et tidligt tidspunkt, helt fra indmelding af kortlægningsbehov, er en naturlig del af processen.

I kortlægningsprocessen vil der løbende ske en udveksling af viden og data for de pågældende kortlægninger imellem alle de involverede parter. Der vil være mulighed for at diskutere foreløbige og endelige resultater, herunder stiller Naturstyrelsen alle processerede og genererede data til rådighed i den form, data er genereret i forbindelse med kortlægningen.

3.1 Koordinationsgruppe

Med henblik på at sikre et fælles dialogforum på tværs af myndigheder og øvrige interessenter er der nedsat en koordinationsgruppe bestående af repræsentanter for KL, Danske Regioner, DANVA, Danske Vandværker, GEUS, Miljøstyrelsen og Naturstyrelsen.

Gruppen mødes som udgangspunkt to gange årligt og behandler emner inden for grundvandskortlægning, herunder prioriteringen af kortlægningsopgaverne samt tilknyttede emner i relation til beskyttelse af drikkevandet. Der er udarbejdet et [kommissorium](#) for koordinationsgruppen.

3.2 Prioritering

På baggrund af de kortlægningsbehov, som kommunerne indmelder, defineres kortlægningsopgaverne. Af ressourcemæssige årsager kan det blive nødvendigt at prioritere mellem de indmeldte kortlægningsbehov. Som udgangspunkt prioriterer Naturstyrelsen kortlægningsbehov med afgrænsning og udpegning af indvindingsoplande til almene vandforsyninger udenfor OSD. Også afgrænsning af indvindingsoplande til almene vandforsyninger indenfor OSD på baggrund af nye indvindingstilladelser prioriteres. Hvor der er sket væsentlige ændringer i forhold, som ligger til grund for en tidligere afgrænsning af indvindingsoplande til almene vandforsyninger, vil disse ligeledes blive prioriteret højere end indmeldte kortlægningsbehov omkring justering af allerede grundvandskortlagte arealer.

Naturstyrelsen orienterer kommunerne om proceduren for indmelding af kortlægningsbehov. Indmelding af kortlægningsbehov kan ske løbende, hvor Naturstyrelsen samler op på indmeldte behov 2 gange om året. Herefter gennemføres en screening af indmeldte behov, hvor den geografiske fordeling og mulige synergieffekter vil kunne indgå i prioritering af indmeldte kortlægningsbehov for at sikre en effektiv opgaveløsning. Der vil ved enhver indmelding ske en konkret vurdering og efterfølgende prioritering.

3.2.1 Afgrænsning af indvindingsoplande

I Tabel 1 er der opstillet eksempler på kortlægningsopgaver vedrørende afgrænsning og udpegning af indvindingsoplande udenfor OSD og afgrænsning af indvindingsoplande indenfor OSD.

1. prioritet Indvindingsoplande	Ny tilladelse	Tilladelse til nyt anlæg
	Ændrede indvindingsforhold	Indvindingstilladelse med væsentlige ændringer
		Nedlagt kildeplads/anlæg
		Flytning af kildeplads
		Områder med ny indvindingsstruktur (fx flytning af indvindingsmængder internt på kildepladsen, lukning af én boring ud af flere, ny boring til eksisterende kildeplads m.v.)
		Ændret formål og anvendelse af boringer
		Ændrede indvindingsforhold for større øvrige indvindinger, som virksomheder, landbrug, afværger mm, der kan påvirke afgrænsningen af indvindingsoplande til almene vandforsyninger

Tabel 1: Eksempler på kriterier med højest prioritet. Listen er ikke udtømmende.

3.2.2 Justering af kortlægning

Der kan undtagelsesvist opstå et fagligt behov for at justere allerede grundvandskortlagte arealer (OSD og indvindingsoplande udenfor OSD). Eksempler på kortlægningsbehov, der indmeldes som justeringer, er opstillet i nedenstående Tabel 2.

2. prioritet Justering af kortlægning	Ny viden	Det faglige grundlag i grundvandskortlægningen vurderes ikke at være robust nok til at understøtte indsatsplanlægning
		Væsentligt nyt datagrundlag fx i form af nye data eller anden tolkning af eksisterende data, der giver en ny forståelse af forhold, som har betydning for grundvandskortlægningen af området og områdeudpegninger
		Væsentlige ændringer i arealanvendelse, som kan resultere i ændrede områdeudpegninger
	Ændring i praksis	Justeringer i forhold til praksisændringer der påvirker afgrænsningen af IO væsentligt

Tabel 2: Eksempler på kriterier med lavere prioritet. Listen er ikke udtømmende.

Referencer

- Grundvandskortlægningens hjemmeside www.nst.dk/gko
- Vandforsyningsloven:
Lov om ændring af lov om vandforsyning m.v. og lov om afgift af ledningsført vand ([Lov nr. 538 af 29/04/2015](#))
Bekendtgørelse af lov om vandforsyning m.v. ([LBK nr. 1584 af 10/12/2015](#))
Bekendtgørelse om udpegning af drikkevandsressourcer ([BEK nr. 1255 af 26/11/2014](#))
Bekendtgørelse om indsatsplaner ([BEK nr. 1319 af 21/12/2011](#))
- Naturstyrelsen, februar 2015: [Sandjordes følsomhed over for udvaskning af sprøjtemidler](#)
- Naturstyrelsen, februar 2015: [Indsatsområder inden for sprøjtemiddelfølsomme indvindingsområder](#)
- [Høringsportalen](#)
- [MiljøGIS](#)
- [Danmarks Miljøportal, Arealinformation](#)
- *Bekendtgørelse af Lov om miljøvurdering af planer og programmer* ([LBK nr. 1533 af 10/12/2015](#))
- *Bekendtgørelse af lov om afgift af ledningsført vand* ([LBK nr. 962 af 27. juni 2013](#) med senere ændringer)
- Naturstyrelsen, 2015: [Vejledning om indsatsplaner](#)
- Naturstyrelsen, 2016: [Kommissorium](#) for koordinationsgruppen

Administrationsgrundlag

Afgiftsfinansieret grundvanskortlægning 2016-2020

April 2016

Naturstyrelsen
Niels Bohrs Vej 30
9220 Aalborg Øst

www.nst.dk/gko